

DÉLMAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

67. évfolyam
184. szám
1977.
augusztus 6.,
szombat
Ara:
80 fillér

A belgrádi megállapodás

Ezzel már együtt lehet élni! — mondta az osztrák küldött a belgrádi tanácskozás végén, amikor az asztalra került az utolsó javaslat. Hangjában nem csengett lelkesedés, de elutasítás sem, és ez volt az adott körülmények között a legtöbb, amit el lehetett érni. Rossz — de talán őszinte — nyelvek szerint ugyanis, ha egy kelet-nyugati tanácskozáson az egyik fél valamit nagyon lelkesedik, az a másiknak úgysem fel-lehet meg.

Belgrádban viszont létrejött a megállapodás. Harminchárom európai és a két észak-amerikai állam küldötte elfogadták azt a tervet, amelynek alapján október 4-én ismét összeülnek, immár magasabb rangú résztvevőkkel, miniszterhelyettesek vezetésével. Június 15-e és augusztus 5-e között zajlott le az előkészítő megbeszélés, és összesen keritettek sort az érdemi tárgyalásokra. Október elejétől három, esetleg négy hónapig át végiglapozták a helsinki záróokmányt, föl-mértek, hogy ki mit tett az ebben foglaltak végrehajtásáért, s egyben meghatározzák a további teendőket.

Szüksége is van Európának valamire, ami újabb lendületet ad az együttműködésnek. Némi nosztalgiaival, vágyódással gondolunk a helsinki szép napokra, az 1975-ös találkozó időszakára. Ahhoz az ünnepélyes két naphoz viszonyítva a légkör valóban lehűlt, ne felejtjük el azonban, hogy az ünnep és a szürke hétköznapok között mindig van különbség, még akkor is, ha közben a felek viszonya — legyen szó házasságról vagy politikai partnerekről — nem romlik. Márpedig azóta — elsősorban a nyugati fél hibájából — hűvösebb szelek fújnak, és ezt földrésznünk is megérzi.

Belgrádban mégis sikerült megtenni egy fontos lépést, hosszú hetek birkózása, a nézetek összecsapása közepette ugyan, de harmincöt állam megtalálta a közös nevezőt. Nem csekélység ez, hiszen adott alkalommal még két tárgyaló fél is nehezen vergődik zöldágra. Összel pedig éppen Helsinkihez, az európai együttműködés alapjait lerakó okmányhoz nyúlunk majd vissza, ezt a száz oldal lapozzák majd végig. Az ősztéli találkozó is lesznek viták, nyilván olykor élesek is, de az együttműködés mikéntjéről vitáznak majd, a politikai biztonság erősítéséről, az ipari és a tudományos kooperáció lehetőségeiről, a kulturális és az emberi kapcsolatok fejlesztéséről.

A most lezajlott másfél hónap alatt ismét bebizonyosodott, hogy a különböző társadalmi rendszerű államok között a tárgyalások csak kompromisszumok, vagyis kölcsönös engedmények útján vezethetnek eredményre. Végül soron Belgrádban valamennyi résztvevő ebben a szemlemben vett részt a munkában, legalábbis az utolsó napokban ennek megfelelően nyilatkozott, különben nem tudták volna általános egyetértéssel elfogadni a tervezetet. Az európai biztonsági értekezlet résztvevői hosszú évek — munkájuk megkezdése — óta olyasmit produkálnak, ami rendkívül ritka a nemzetközi tárgyalások történetében: össze tudják egyeztetni harmincöt résztvevő sokféle álláspontját, érdekeit, nézeteit.

A szocialista országok most is, mint annyi más nemzetközi értekezleten, messzemenő megőrzési készséget tanúsítottak. A belgrádi előkészítő tanácskozás utolsó napjaiban éppen egy szovjet javaslat tette föl az i-re a pontot. E megőrzési készség azonban nem azonos a kicsinyes alkudozással, nemes célokat szolgál: az együttműködést, az enyhülést. Belgrádban olyan munkatervet fogadtak el, amely lényegében megfelel a szocialista országok elképzeléseinek és főképpen Európa érdekeinek.

A belgrádi tanácskozás befejező napjáról tudósításunk a 2. oldalon.

Jelentés az első félévről

Nőtt a termelés, több az export

Megelégedéssel olvashattuk a statisztikai hivatal összegezéséből, hogy a megyei ipari termelésnek növekedési üteme az év első felében 7,3 százalékot ért el, meghaladva mind az országos átlagot, mind pedig a tavalyi előirányzatot. Az is pozitív tény, hogy a foglalkoztatottak száma a múlt évi szinten maradt, így a termelés növekedése teljes egészében a termelékenység javulásából származik. A termelés növekedése a második negyedévben a nehéziparban mérséklődött ugyan, de féléves szinten változatlanul itt volt a legnagyobb mértékű — 11,3 százalékos — a növekedés. Az élelmiszeriparban a termelés emelkedése a második negyedévben gyorsabb volt az első negyedévinél, s így a féléves szinten megközelítette a nehéziparét, míg a könnyűipari termelése tavalyi féléves szintjén maradt.

A megyei ipar fejlődésének továbbra is jelentős tényezője a kőolaj- és földgázbányászat termelésnövekedése: a fűrési tevékenység mintegy 20 százalékkal emelkedett, a földgáz termelése 12, a propán-bután gáz keveréke mintegy 40, a stabil gázoliné pedig több mint egynegyedével növekedett. A többi iparág termékei közül jelentős — több mint 30 százalékos — volt a termelésemelkedés erőszármű vezetékéből, közel 30 százalékos a szállítóhevederből. Az új szalámigyár belépése folytán a szalámitermelés háromnegyedével emelkedett. A gyümölcskonzervgyártás jelentős csökkenése mellett a főzelékkonzerv termelése másfélszeresére nőtt. Közül egy negyedével nőtt a fűszerpaprika-örlemény termelése is.

Adódtak gondok is az iparvállalatoknál, sok helyütt panaszkodtak a döcögős anyagellátásra: a Mezőgazdasági Gépgyártó és Szolgáltató Vállalatnál az importanyagok, az NDK kooperációhoz szükséges részegységek késedelmesen érkeztek, de hazai partnerek is kevés szállítottak alkatrészeket. A kábelgyárban pvc-hiány miatt volt ter-

meléskiesés, s így pótlólag Olaszországból kellett vásárolniuk műanyagot. A Hódmezővásárhelyi Divat Kötöttárugyárban az importból származó fonalak késedelmes érkezése okozott kisebb fennakadást. A Szegei Ruhagyárban is késedelmes szállítások és minőségi kifogások okoztak gondot. A Kenderfőnyési és Szővőipari Vállalatnál ugyancsak problémákat okozott a kenderalapanyag gyöngébb minősége.

Örvendetes, hogy a szegei és a környékbeli iparvállalatok exportértékesítése 1977. első félévében a termelés-emelkedést jóval meghaladva nőtt és — összehasonlítva a múlt esztendő hasonló időszakáét. A kiszállítás mindkét relációban emelkedett — folyó áron — a szocialista piacra 27, a nem szocialista piacra pedig 39 százalékkal. A második negyedévben élénk keresletet észleltek az exportáló vállalatok a szocialista piacokon.

A legjelentősebb exportot lebonyolító vállalatok közül a Mezőgazdasági Gépgyártó és Szolgáltató Vállalatnál a külföldi eladás közel egynegyedével több volt, mint a tavalyi esztendő első felében.

A Gumiipari Vállalat export-értékesítése 30 százalékkal emelkedett. A szocialista piacra irányuló eladásai 40 százalékkal növekedtek, viszont rendelésihiány miatt kevesebbet tudtak eladni tőkés piacon. A Kenderfőnyési és Szővőipari Vállalatnál az államközi szerződés szocialista relációban fokozatos csökkenést rögzít szövetfélékből, aminek eredményeként az első félévi szocialista export 31 százalékkal csökkent, ugyanakkor a nem szocialista piacra pedig több mint másfélszeresére emelkedett. A kötöttárugyárnál fordított a helyzet, mivel szocialista piacra küldött exportjuk 74 százalékkal emelkedett, a nem szocialista pedig — az importból származó fonalak hiánya, illetve késői érkezése miatt — 16 százalékkal csökkent. A húsiipari kombinát exportja mindkét relációban nagymértékben emelkedett (a szocialista piacra 153 százalékkal, a nem szocialista piacra pedig 61 százalékkal), de sajnos a tervezettől még így is elmaradtak. A konzervgyár eladása 23 százalékkal növekedett a baráti országok piacain, a tőkés piacon kereslet hiányában elmaradtak a tavalyi értékesítéstől.

Naperőmű a sivatagban

A Kara-Kum sivatagban épül a Szovjetunió első naperőműve. Teljesítménye 100 megawatt lesz, építése feleannyiba kerül, mint egy hőerőmű létesítése.

Türkmeniai szakértők az erőmű számára műanyagból készült, az eddigleg nagyobb teljesítményű koncentrátor be rendezést dolgoztak ki. Ennek súlya az eddig alkalmazott tükrös kollektorénak egytizede, és előállítását a hagyományos kollektorok költségének egy századát igényli.

Győrnél tetőzött a Duna

Pénteken délután elhagyta Szigetközt a Dunán levonuló árhullám eleje. Megtörtént a tetőzés tetőzés Győrnél is 496 centiméteres vízállással. Ez azt jelentette, hogy az alacsonyabban fekvő csónakházakba betört a víz és az árhullám elborította a győriek kedvelt szabad strandját, a Mosoni-Duna partján levő másfél kilométer hosszú kavicsos, homokos partszakaszt.

A várostól néhány kilométerre levő Szunyog-szigetet is elborította a víz. (MTI)

A külgazdasági kapcsolatokról

Miniszteri tájékoztató

Bíró József külkereskedelmi miniszter pénteken a Parlamentben tájékoztatta az újságírókat a külgazdaságunk eredményeiről és tennivalóiról, az árucseré-forgalom idei első félévi alakulásáról. Elmondotta, hogy javult a termelő- és a külkereskedelmi vállalatok együttműködése. A külföldi partnerekkel az év első felében nagyobb arányokban jöttek létre magánjogi szerződések, mint tavaly ilyenkor. A rubelelszámolású partnerekkel lényegében már egész évi forgalmunkat, a nem rubelelszámolásúakkal a forgalom 85 százalékát kötötték le eddig. A szocialista országokkal az első félévben mind az exportunk, mind az importunk 22 százalékkal nőtt, a tőkés valutában elszámozott export 17, az import pedig 31 százalékkal emelkedett egy év alatt.

A világpiacon folyamatok nem kedvezőek. A fejlett tőkés országokban a beruházások bizonytalanok, a fellendülés továbbra is várat magára. Az árak többségükben nem kedveznek nyersanyagimportőr vállalatainknak, de azoknak a cégeknek sem, amelyek a hagyományos ipari magyar termékeket kínálják tőkés valutával fizető vevőiknek. A cserearányok alakulásának kilátásai romlottak a múlt év októberéhez — novemberéhez, tehát ahhoz az időszakhoz képest, amikor megterveztek 1977-es feladatainkat. Azzal kell számolni,

hogy az idén a nem rubelelszámolású import árai 10–12 százalékkal meghaladják a tavalyi átlagárakat, míg az exportban csak 6–8 százalékos áremelkedés várható. Így a tőkés viszonylatú cserearány romlása a tervezett 1 százalékos helyett 4 százalékosra is emelkedhet. A nemzetközi piacokon ugyanis ez év első felében 40–45 százalékkal emelkedett az ólom, 30 százalékkal az ón, 60-nal a gyapot ára, a kávé pedig csaknem háromszor annyiba kerül, mint tavaly ilyenkor. Ezzel szemben a főbb magyar exportcikkék közül a hengerelt áru ára 10 százalékkal csökkent, s olcsóbb lett a világpiacra a búza is, amelynek tonnájáért tavaly még 150 dollárt kaptunk.

A szocialista országokkal folytatott kereskedelmünkben az árak a terveknek megfelelően alatta maradtak a tőkés forgalomban érvényesülő áraknak, a cserearány azonban bizonyos mértékben itt is romlik. Változatlanul kedvező számunkra a Szovjetunióból importált kőolaj ára, amely tonnánként 49,20 rubel. A tőkés piacon ugyanis — a határon átvéve — 105 dollárba, vagyis átszámítva 78 rubelbe kerül egy tonna olaj. A világpiacon árnál 60 százalékkal olcsóbban hozzuk be a Szovjetunióból a fenyő-fűrészárut, és 55 százalékkal olcsóbban a kohókokszt. A Szovjetunióba irányuló ex-

portunkban viszont az idén, átlagosan 5 százalékkal emelkednek a mezőgazdasági cikkek árai, míg a gépeket 0,7, a könnyűipari termékeket pedig 0,8 százalékkal adjuk drágábban, mint tavaly.

A miniszter hangsúlyozta a termékszerkezet korszerűsítésének, a minőség javításának nagy jelentőségét. Az első félévben ismét több jele volt annak, hogy hagyományos termékeink piaca csökken, tehát a mai igényeknek megfelelő árukat kell ajánlanunk, egyébként annak ellenére, hogy exportunk az első félévben szám szerint jelentősen nőtt, az eredményekkel nem minden területen lehetünk elégedettek. A százalékszámok csak a tavalyi, viszonylag alacsony szinthez magasak, évi exporttervünk időarányos részét azonban az első félévben nem egészen sikerült teljesíteni.

A miniszter részletesen szólt a magyar-szovjet külkereskedelmünk kedvező alakulásáról, utalt arra is, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére indított munkaversenyben a munkásokkal együtt sokoldalúan segítik az exportfeladatokat teljesítését. Exportunkban és importunkban a fő helyet a Szovjetunió foglalja el, amellyel az idén csaknem 4 milliárd rubel értékű forgalmat bonyolítottunk le, 10 százalékkal nagyobb, mint tavaly.

Közös űrlaboratórium

A földi személyzet ellenőrzi a szovjet Koszmosz-űrlaboratórium működését. A mesterséges holdon — amelyen biológiai kísérleteket végeznek — több tőkés- és szocialista ország, köztük Magyarország műszereit helyezték el.